

**สรุปผลการประชุมคณะทำงานการเปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงินภายใต้กรอบอาเซียน
(WC-FSL) ระหว่างวันที่ 14-16 สิงหาคม 2549 ณ เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์**

1. ผู้เข้าร่วมและวัตถุประสงค์ของการประชุม

ผู้เข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ประกอบด้วยผู้แทนจากกระทรวงการคลังและธนาคารกลางของประเทศประเทศอาเซียน 7 ประเทศ (บรูไน มาเลเซีย และอินโดนีเซียไม่สามารถร่วมการประชุมได้เนื่องจากอยู่ระหว่างช่วงเทศกาลวันหยุดภายหลังการถือศีลอด) โดยมีผู้แทนจากประเทศฟิลิปปินส์เป็นประธานในการประชุม

วัตถุประสงค์หลักของการประชุมครั้งนี้เพื่อสรุปสถานะล่าสุดของข้อผูกพันจากประเทศสมาชิกเนื่องจากการประชุมครั้งที่ผ่านมาเมื่อ 1 มีนาคม 2549 นั้นยังมีสมาชิกบางรายมิได้นำส่งรายการสาขาที่พร้อมจะผูกพัน (Indicative List) ให้กับสำนักเลขาธิการอาเซียน และเพื่อเปิดการเจรจาหารือระหว่างสมาชิกอาเซียนโดยให้สมาชิกจัดทำ Request List ในสาขาที่สนใจและขอเจรจาทวิภาคีกับประเทศที่สนใจเพื่อการเปิดตลาด โดยผลของการเจรจาทวิภาคีจะเป็น Offer ใหม่ให้กับสมาชิกอาเซียนทุกประเทศ ซึ่งในครั้งนี้ประเทศไทยได้ขอเจรจาทวิภาคีกับประเทศลาว กัมพูชา และเวียดนาม เพื่อขอเจรจาเปิดตลาดในสาขารักษาพยาบาล สาขาโลจิสติกส์ และสาขาแพคตอริง

2. ความคืบหน้าของข้อผูกพันของสมาชิกอาเซียน

จนถึงปัจจุบัน มีสมาชิกอาเซียนยื่น Indicative List ให้แก่สำนักเลขาธิการอาเซียนแล้ว 8 ประเทศ โดยประเทศที่ยังขาดอยู่ได้แก่ 1) เวียดนามซึ่งอยู่ระหว่างการจัดทำ Commitment ใหม่ทั้งหมดเพื่อการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก และ 2) พม่าซึ่งแจ้งว่าไม่พร้อมที่จะจัดทำ Indicative List และขอให้สมาชิกอาเซียนเปิดการเจรจาไปก่อนได้ นอกจากนี้ ในการประชุมครั้งนี้ผู้แทนของสมาชิกอาเซียน 7 ประเทศได้นำเสนอข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับกฎระเบียบและการกำกับดูแลระบบสถาบันการเงินภายในประเทศของตนรวมทั้งระดับการเปิดเสรีในปัจจุบันเพื่อเป็นการให้ความรู้แก่สมาชิกประเทศอื่นก่อนการเจรจา

3. การเจรจาทวิภาคี

ประเทศไทยได้ยื่น Request List ซึ่งได้จัดทำขึ้นจากการหารือกับภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องและคณะทำงานพิจารณาการเปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงินได้พิจารณาเห็นชอบแล้วเมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2549 แก่ประเทศกัมพูชา ลาว และพม่า และได้เปิดการเจรจาทวิภาคีกับประเทศทั้ง 3 แล้วในวันที่ 26 ตุลาคม 2549 โดยผลของการเจรจามีความคืบหน้าทั้งในด้านการเข้าสู่ตลาดและการลดปัญหาอุปสรรคในด้านการดำเนินธุรกิจ ในสาขารักษาพยาบาล แพคตอริง และโลจิสติกส์ ในการนี้ สศค. ได้แจ้งผลการเจรจาดังกล่าวแก่สมาคมธนาคารไทย สมาคมผู้ประกอบการธุรกิจโลจิสติกส์ และสมาคมผู้ประกอบการธุรกิจแพคตอริง เพื่อทราบแล้ว

ผลการเจรจาวิภาคีในประชุมคณะทำงานการเปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงินภายใต้กรอบ
อาเซียน ระหว่างวันที่ 14-16 สิงหาคม 2549
ณ เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์

1. การเจรจากับกัมพูชา

การเข้าสู่ตลาด - บริการด้านการเงินในกัมพูชาได้เปิดเสรีแล้วค่อนข้างมาก กล่าวคือ นักลงทุนต่างประเทศสามารถนำเงินเข้าไปลงทุนและถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ได้ถึง 100% อย่างไรก็ตามยังมีข้อจำกัดเกี่ยวกับจำนวนบุคลากรต่างชาติที่ทำงานในสถาบันการเงินโดยให้มีสัดส่วนชาวต่างชาติ : ชาว กัมพูชา เป็น 1 : 10 (กำหนดในกฎหมายแรงงานของประเทศกัมพูชา) แต่เนื่องจากข้อจำกัดของคุณภาพบุคลากรในสายอาชีพการธนาคาร ทำให้ธนาคารพาณิชย์ของไทยต้องประสบปัญหาในการรักษาอัตราส่วนดังกล่าว ซึ่งผลจากการเจรจา ผู้แทนกระทรวงการคลังและธนาคารกลางของกัมพูชาแจ้งว่าการแก้ไขกฎหมายแรงงานต่างชาติเป็นเรื่องละเอียดอ่อนทางการเมือง และส่งผลกระทบต่อทุกภาคธุรกิจ อย่างไรก็ตามกัมพูชามีแนวโน้มที่จะผ่อนผันอัตราส่วนดังกล่าวให้หากสถาบันการเงินทำหนังสือขอผ่อนผันผ่านมายังธนาคารกลาง ซึ่งในอดีตธนาคารกลางได้ผ่อนผันให้กับสถาบันการเงินไทยมาโดยตลอด

นอกจากนี้ประเทศไทยได้แสดงความสนใจที่จะเข้าสู่ตลาดกัมพูชาในสาขาแพคตอริงและ ลีสซิ่ง ซึ่งผู้แทนกัมพูชาแจ้งว่าสามารถกระทำได้ใน 2 กรณี กล่าวคือ 1) สามารถดำเนินธุรกรรมแพคตอริงและลีสซิ่งภายใต้ใบอนุญาตธนาคารพาณิชย์แบบ Universal Banking โดยแจ้งความประสงค์จะดำเนินธุรกรรมดังกล่าว (notify) แก่ธนาคารกลางของกัมพูชา หรือ 2) สามารถเข้ามาขอใบอนุญาตจัดตั้ง เป็น Specialized Bank เพื่อดำเนินธุรกิจเฉพาะลีสซิ่งหรือแพคตอริง ในกรณีนี้กัมพูชาแจ้งว่ากำลังยกร่างกฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจลีสซิ่ง คาดว่าจะใช้บังคับได้ในปี 2551 ในปัจจุบันการเข้ามาประกอบธุรกิจลีสซิ่ง จะกระทำได้เฉพาะเป็นการดำเนินการภายใต้ใบอนุญาตธนาคารพาณิชย์เท่านั้น

อุปสรรคการดำเนินธุรกิจ - ประเทศไทยได้ขอให้กัมพูชาพิจารณาคลี่คลายอุปสรรคในการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์ที่ประกอบธุรกิจในกัมพูชาอยู่แล้วใน 3 ประการหลักดังนี้

1) ขอให้ขยายสัดส่วนการฝากเงินตราต่างประเทศในต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์จากเดิมที่กำหนดไว้ร้อยละ 20 ของเงินฝากทั้งหมด เนื่องจากส่วนที่เหลือร้อยละ 80 ต้องฝากกับธนาคารกลางกัมพูชาซึ่งผู้แทนสมาคมธนาคารไทยแจ้งว่ามีอัตราผลตอบแทนต่ำ และในกรณีการโอนผ่านระบบจะต้องใช้เวลา 3 วันจึงจะเข้าบัญชีธนาคารได้ ซึ่งผู้แทนกัมพูชาแจ้งว่ายินดียิ่งจะขยายสัดส่วนให้เป็นรายกรณีที่มา (case-by-case basis) เนื่องจากธนาคารกลางกัมพูชายังคงมีความกังวลเกี่ยวกับกระแสเงินทุนไหลออกนอกประเทศ สำหรับความล่าช้าในการนำเงินเข้าบัญชีนั้นผู้แทนธนาคารกลางแจ้งว่าจะขอกลับไปศึกษาข้อเท็จจริง และจะพิจารณาปรับปรุงให้ดีขึ้น

2) ขอให้ปรับปรุงระบบการตรวจสอบภาษีอากรให้โปร่งใส และมีความชัดเจน เนื่องจากสมาคมธนาคารไทยแจ้งว่ามีการตรวจสอบภาษีซ้ำซ้อน กฎระเบียบยังไม่ชัดเจนมีช่องว่างให้เจ้าหน้าที่เลือกปฏิบัติได้ ซึ่งผลจากการหารือ ผู้แทนกัมพูชาจะประสานกับกรมสรรพากรของกัมพูชา และ

จะหาแนวทางให้การเข้าตรวจสอบภาษีอากรในสถาบันการเงินของกรมสรรพากรจะต้องกระทำโดยผ่านการแจ้งหรือขออนุญาตจากธนาคารกลาง

3) ขอให้กัมพูชาพิจารณาออกกฎหมายป้องปรามการฟอกเงิน (Anti Money Laundering Law) และใช้บังคับโดยทั่วถึงกันทุกสถาบันการเงิน ทั้งนี้เนื่องจากสถาบันการเงินไทยที่ให้บริการในกัมพูชาได้ปฏิบัติตามคำสั่งธนาคารกลางที่ต้องขอเอกสารแสดงแหล่งที่มาของเงินจากผู้ฝากเงินในขณะที่ธนาคารท้องถิ่นอาจไม่ได้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ซึ่งผู้แทนกัมพูชาแจ้งว่าร่างกฎหมายป้องปรามการฟอกเงินกำลังอยู่ระหว่างการนำเสนอเพื่อพิจารณาในสภาผู้แทนฯ คาดว่าจะมีผลบังคับใช้ภายในต้นปี 2550

2. การเจรจากับลาว

การเข้าสู่ตลาด – ปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ต่างชาติในลาว สามารถเปิดสาขาหรือสำนักงานได้เพียง 1 แห่งในกรุงเวียงจันทน์ ซึ่งในครั้งนี้อย่างไทยได้เจรจาขอให้ลาวอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ไทยสามารถขยายสาขาในจังหวัดอื่นได้ ซึ่งผู้แทนธนาคารกลางลาวแจ้งว่าลาวกำลังอยู่ระหว่างการออกรัฐบัญญัติ (กฎหมาย) เพื่อเปิดโอกาสให้ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศสามารถเปิดสาขาที่อื่นได้ โดยกำหนดเป็นเงื่อนไขว่าจะต้องได้รับใบอนุญาตการจัดตั้งเป็นบริษัทย่อย (Subsidiary) ของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศนั้นก่อนที่จะขอมีสาขาในจังหวัดอื่นได้

นอกจากนี้ประเทศไทยได้แสดงความสนใจที่จะเข้าสู่ตลาดลาวในสาขาแพคตอริงและลีสซิ่ง ซึ่งผู้แทนลาวแจ้งว่า ในสาขาลีสซิ่งนั้นมีนักลงทุนแสดงความสนใจจำนวนมาก แต่มีเพียงนักลงทุนเกาหลีที่ทำหนังสือถึงธนาคารกลางลาวอย่างเป็นทางการเพื่อขอให้เปิดตลาดในสาขาลีสซิ่ง ปัจจุบันธนาคารกลางของลาวกำลังอยู่ระหว่างยกร่างกฎระเบียบเกี่ยวกับการกำกับดูแลธุรกิจลีสซิ่ง ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี 2550 อย่างไรก็ตามลาวมีนโยบายว่าในระยะแรกต้องการจำกัดให้ผู้ถือหุ้นในธุรกิจลีสซิ่งมีสัญชาติลาวในอัตราส่วน 51% สำหรับในสาขาแพคตอริงนั้น เนื่องจากยังเป็นสาขาการให้บริการแบบใหม่ในประเทศลาว ผู้แทนธนาคารกลางของลาวจึงขอกลับไปพิจารณาต่อไป

อุปสรรคการค้าเงินธุรกิจ - ประเทศไทยได้ขอให้ลาวพิจารณาคลีคลายอุปสรรคในการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์ที่ประกอบธุรกิจในลาวอยู่แล้วใน 3 ประการหลักดังนี้

1) ขอให้พิจารณากำหนดทุนจดทะเบียนขั้นต่ำของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศลาวให้เท่าเทียมกัน ซึ่งลาวได้ชี้แจงว่าได้กำหนดทุนจดทะเบียนขั้นต่ำ 5 ล้านเหรียญสหรัฐฯ สำหรับสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ และ 10 ล้านเหรียญสหรัฐฯ สำหรับ Subsidiary 1 แห่ง ของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ (หาก Subsidiary ต้องการเปิดสาขาจะต้องมีทุนอีก 5 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ต่อสาขา) ซึ่งเกณฑ์ปฏิบัตินี้ใช้เท่าเทียมกันทุกสถาบันการเงินทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2) ขอให้ขยายสัดส่วนการฝากเงินตราต่างประเทศในต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์จากเดิมที่กำหนดไว้ร้อยละ 30 ของเงินฝากทั้งหมด เนื่องจากส่วนที่เหลือร้อยละ 70 ต้องฝากกับธนาคารกลางซึ่งผู้แทนสมาคมธนาคารไทยแจ้งว่ามีอัตราผลตอบแทนต่ำ

3) ขอให้ลาวพิจารณาปรับปรุงการกำหนดสัดส่วนทางการเงินต่างๆ ให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล ซึ่งปัจจุบันลาวกำหนดสัดส่วนทางการเงินเป็นช่วงแคบๆ และบางสัดส่วนมีความขัดแย้งกัน ทำให้ธนาคารพาณิชย์ประสบปัญหาในการบริหารสถานะการเงินให้ตรงตามสัดส่วนต่างๆที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้แทนไทยได้อธิบายว่าโดยหลักสากลของการกำกับดูแล ธนาคารกลางจะกำหนดอัตราส่วนทางการเงินโดยกำหนดเฉพาะขั้นต่ำหรือขั้นสูง เท่านั้น นอกจากนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยยังยินดีให้คำปรึกษาและแนะนำแก่ธนาคารกลางประเทศลาวในการปรับปรุงแนวทางการกำหนดอัตราส่วนทางการเงินดังกล่าว ซึ่งผู้แทนธนาคารกลางของลาวรับจะนำไปหารือในหน่วยงานต่อไป

3. การเจรจากับเวียดนาม

การเข้าสู่ตลาด – ประเทศไทยได้ขอให้เวียดนามพิจารณายกเลิกข้อจำกัดจำนวนบุคลากรต่างชาติในธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงิน ซึ่งผู้แทนเวียดนามแจ้งว่าเวียดนามมีกฎหมายด้านแรงงานที่กำหนดว่าให้บริษัทต่างชาติจ้างคนท้องถิ่นที่มีความรู้ในสาขานั้นๆ ก่อน หากไม่มีผู้เชี่ยวชาญท้องถิ่นและมีความจำเป็นต้องจ้างคนต่างชาติก็สามารถขออนุญาตเป็นรายการณี

นอกจากนี้ประเทศไทยได้แสดงความสนใจที่จะเข้าสู่ตลาดเวียดนามในสาขาแพคตอริงและลีสซิ่ง ซึ่งผู้แทนเวียดนามแจ้งว่าในสาขาแพคตอริงนั้นสามารถดำเนินธุรกรรมแพคตอริงภายใต้ใบอนุญาตธนาคารพาณิชย์ โดยขออนุญาตผ่านธนาคารกลางของเวียดนาม แต่หากจะจัดตั้งเป็นบริษัทเพื่อประกอบธุรกิจลีสซิ่งและแพคตอริงโดยไม่รับเงินฝากจากประชาชนนั้นจะต้องขออนุญาตจาก Ministry of Planning and Investment

อุปสรรคการดำเนินธุรกิจ - ปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ในเวียดนามมี 4 ลักษณะได้แก่ 1) ธนาคารของรัฐ (State-own Bank) 2) ธนาคารร่วมทุนกับภาครัฐ (Joint Venture Bank) 3) ธนาคารร่วมทุนกับเอกชน (Joint Stock Bank) และ 4) สาขาธนาคารพาณิชย์ (Foreign Bank Branch) ซึ่งที่ผ่านมาในการเปิดเสรีระยะแรกๆ ธนาคารพาณิชย์ของไทยได้เข้าไปดำเนินธุรกิจในรูปแบบ Joint Venture Bank เพื่อถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีให้แก่สาขาธนาคารของเวียดนาม ต่อมาภายหลังรัฐบาลเวียดนามได้เปิดให้มีการจัดตั้ง Joint Stock Bank ขึ้นมาได้โดยมีเงื่อนไขการอนุญาตที่ดีกว่าและกรอบการดำเนินงานที่กว้างกว่า Joint Stock Bank ซึ่งผู้แทนสมาคมธนาคารไทยเห็นว่าควรขอให้เวียดนามขยายขอบเขตการประกอบธุรกิจให้เท่าเทียมกัน ซึ่งผู้แทนเวียดนามแจ้งว่าเวียดนามกำลังอยู่ระหว่างการจัดทำข้อผูกพันภายใต้กรอบองค์การการค้าโลกเพื่อการเข้าเป็นสมาชิกในปี 2550 ดังนั้นจึงขอให้ไทยรอดูผลของข้อผูกพันดังกล่าว ซึ่งมีแนวโน้มจะเปิดเสรีในสาขาบริการด้านการเงินค่อนข้างมาก